

## OZNÁMENIA O STRATEGICKOM DOKUMENTE

### I. Základné údaje o obstarávateľovi

#### 1. Názov.

Obec Sása

#### 2. Identifikačné číslo.

IČO: 00320218

#### 3. Adresa sídla.

Obecný úrad Sása  
Námestie SNP 329/1  
962 62 Sása

#### 4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa.

Starosta: Iveta Hladká  
Adresa: Obecný úrad Sása  
Námestie SNP 329/1  
962 62 Sása

Tel: 045 / 556 25 51  
Email: obec@sasa.sk

#### 5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie.

Starosta: Iveta Hladká  
Adresa: Obecný úrad Sása  
Námestie SNP 329/1  
962 62 Sása

Tel: 045 / 556 25 51  
Email: obec@sasa.sk

Miesto na kon.: Obecný úrad Sása, Námestie SNP 329/1, 962 62 Sása

### II. Základné údaje o strategickom dokumente

#### 1. Názov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sása 2015 – 2024 **(aktualizovaná a dopracovaná verzia pôvodného PHSR podľa nových podmienok zákona 309/2014).**

#### 2. Charakter.

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sása s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sása sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Sása, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Bol aktualizovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

### 3. Hlavné ciele.

#### **Strategický cieľ**

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunití, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisústnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne, ) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Sása nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Sása, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a environmentálnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkom okolí. Obec bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Vytvorí podmienky na výstavbu a rozšírenie existujúcich poľnohospodárskych zón za účelom zlepšenia situácie na trhu práce. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znížiť vysokú nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti, rekonštrukciou tradičných stavieb, ale aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových

rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie. Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – nedostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Sása je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby. K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sása na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Sása. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné opatrenia vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Sása, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu, priemyslu, poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci.

#### Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.  
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.  
Podprogram 1.3. Podpora inováčných aktivít v podnikoch.  
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

#### Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie  
Podprogram 2.2. Doprava

#### Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

#### Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

#### Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo  
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami  
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia  
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

#### Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby  
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby  
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

#### Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie  
Podprogram 7.2. Šport

#### Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra  
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie  
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

#### Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce  
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.  
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

#### Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva  
Podprogram 10.2. Bezpečnosť

#### Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.  
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

## PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

### Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

### Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

### Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

### Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

### Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

### Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

### Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

### Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

## PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

### Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

### Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

### Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

### Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

## PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

## PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Výbudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

## PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

### Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

#### Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

### Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

#### Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Výstavba protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

### Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

#### Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

### Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

#### Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

## PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

### Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Opatrenie 6.1.4

#### Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Zriadenie DSS.

Zriadenie centra pre matky s deťmi.

Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázaných.

Výstavba nájomných bytových domov 18 b.j.

### Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

#### Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

### Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

#### Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

## PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

### Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

#### Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

### Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

#### Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

## PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na

imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Českou a Srbskou republikou.

**Podprogram 8.1.**

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1  
Opatrenie 8.1.2  
Opatrenie 8.1.3

**Kultúrna infraštruktúra**

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.  
Doplnenie krížovej cesty pri katolíckom kostole.  
Podpora kultúrnych podujatí v obci.

**Podprogram 8.2.**

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

**Organizačné zabezpečenie**

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

**Podprogram 8.3.**

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

**Propagácia v oblasti kultúry**

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

## PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

**Podprogram 9.1.**

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

**Propagácia obce**

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

**Podprogram 9.2.**

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

**Rekreačno - relaxačné zázemie obce.**

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

**Podprogram 9.3.**

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

**Cestovný ruch.**

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

## PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

**Podprogram 10.1.**

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

**Administratíva**

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.

**Podprogram 10.2.**

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

**Bezpečnosť**

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Zriadenie kamerového systému.

## PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

**Podprogram 11.1.**

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

**Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.**

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

**Podprogram 11.2.**

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

**Počítačová gramotnosť.**

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

#### 4. Obsah (osnova).

##### 1 ÚVOD

##### **ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SÁSA**

##### 2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

- 2.1. HISTÓRIA OBCE
- 2.2. PRÍRODNÉ POMERY
- 2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 2.4. DOPRAVA
- 2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 2.6. OBYVATEĽSTVO
- 2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ
- 2.8. BYVANIE
- 2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE
- 2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE
- 2.11. SOCIÁLNA SFÉRA
- 2.12. ZDRAVOTNÍCTVO
- 2.13. ŠPORT
- 2.14. KULTÚRA
- 2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA
- 2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY
- 2.17. CESTOVNÝ RUCH
- 2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2014
- 2.19. SAMOSPRÁVA

##### 3 SWOT ANALÝZY

- 3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO
- 3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT
- 3.8 KULTÚRA
- 3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE
- 3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SÁSA

##### **STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA SÁSA**

##### 4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SÁSA

##### 5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

##### **PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA SÁSA**

- 6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
- 6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
- 6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
- 6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

##### 6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

- 6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 7.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 7.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 7.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 7.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 7.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
- 7.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
- 7.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
- 7.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 7.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 7.11. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

##### **REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA SÁSA**

##### 7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRASR OBCE SÁSA

- 7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRASR
- 7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

##### 8 AKČNÝ PLÁN

- 8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE  
 8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO  
 8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT  
 8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA  
 8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH  
 8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ  
 8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE  
**FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA SÁSA**  
 9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU  
 9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ  
 9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE  
 9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA  
 9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO  
 9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE  
 9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO  
 9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT  
 9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA  
 9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH  
 9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ  
 9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE  
 10 ZÁVER  
 11 POUŽITÁ LITERATÚRA

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu.

Vzhľadom na charakter tohto strategického dokumentu ako aj vzhľadom k procesu jeho spracovávaní, ktorý bol založený na princípe partnerstva, je PHRSR spracovaný v jednom variante ako výsledok dohody jednotlivých členov partnerstva pri zapracovaní prevažnej väčšiny vzniknutých pripomienok.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania.

#### Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

| Zámer spracovania PHRSR      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Názov dokumentu              | - Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sása na roky 2015 - 2024                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Forma spracovania            | - pracovníkmi samosprávy,<br>- s pomocou externých odborníkov (spolupráca),                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Riadenie procesu spracovania | - pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií: - komisie sociálnej, finančnej a správy obecného majetku, predseda komisie kultúry, vzdelávania, športu a mládeže, životného prostredia, výstavby a územného plánovania, komisie na ochranu verejného poriadku,<br>- spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,<br>- súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci,<br>- zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ. |
| Obdobie spracovania          | - PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015<br>- harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Financovanie spracovania     | - náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

#### Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

| Harmonogram spracovania PHRSR |   |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
|-------------------------------|---|----|-----|----|---|----|-----|------|----|---|----|-----|
| Termín                        | I | II | III | IV | V | VI | VII | VIII | IX | X | XI | XII |
| Úvod                          |   |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
| Analytická časť               |   |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
| Strategická časť              |   |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
| Programová časť               |   |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
| Realizačná časť               |   |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
| Finančná časť                 |   |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |
| Záver                         |   |    |     |    |   |    |     |      |    |   |    |     |

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

## 7. Vzťah k iným strategickým dokumentom.

Program hospodárskeho rozvoja a rozvoja obce Sása je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov).

PHRSR obce Sása nadväzuje na ostatné strategické a koncepčné dokumenty na miestnej, národnej a nadnárodnej úrovni.

### *Miestnej úrovni*

- **aktualizuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **Územný plán obce**

### *Národnej úrovni*

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovanií, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR NRSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

### *Nadnárodnej úrovni*

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúce plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie.

Obecné zastupiteľstvo obce Sása

9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie).

Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Sása o schválení aktualizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sása na programovacie obdobie 2015 – 2024

### **III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia**

1. Požiadavky na vstupy.

Vstupmi strategického dokumentu sú príslušné právne predpisy v oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva a zhodnotenie všetkých dostupných relevantných údajov o danom území a to z materiálov použitých pri vypracovaní strategického dokumentu.

Vstupy pre PHRSR predstavujú aj finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Na realizáciu programu bude potrebné zabezpečiť aj spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu a rozpočtu samotnej obce.

Pri procese spracovania strategického dokumentu boli premietnuté a zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie.

2. Údaje o výstupoch.

Výstupom implementácie PHRSR bude súbor aktivít, zameraných na posilnenie a skvalitnenie ekonomických, sociálnych a environmentálnych podmienok obce Sása vyplývajúcich z realizácie

jednotlivých opatrení. Tieto aktivity prispievajú nielen ku skvalitneniu infraštruktúry, posilneniu ekonomickej bázy, zvýšeniu konkurencieschopnosti, ale aj k efektívnemu a racionálnemu využívaniu prírodných zdrojov, k ochrane a tvorbe životného prostredia, a tiež k zmierňovaniu mikroklimatických zmien. Výstupy a výsledky implementácie PHRSR budú hodnotené v rámci sledovania hodnôt merateľných ukazovateľov.

### 3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

Podpora projektov je zameraná na zlepšenie kvality života v obci s dôrazom na životné prostredie:

- zvýšenie energetickej efektívnosti budov,
- zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou,
- zlepšenie environmentálnych aspektov v obci prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku,
- údržba a dostavba kanalizačnej siete so systémom čistenia splaškových odpadových vôd,
- zlepšenie systémov nakladania s odpadmi s ohľadom na ich druhotné využívanie,

Treba očakávať najmä pozitívne priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie. Niektoré konkrétne aktivity môžu podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle zákona 180/2013 Z. z. v platnom znení, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Pri realizácii investičných zámerov vyplývajúcich z implementácie PHRSR je určité riziko negatívneho zásahu do životného prostredia, toto však bude eliminované dôsledným posudzovaním zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa zákona č. 180/2013 Z.z. a následnou realizáciou navrhnutých opatrení.

### 4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.

V zásade možno konštatovať, že PHRSR sa dotkne všetkých obyvateľov a návštevníkov obce Sása. PHRSR obce Sása je plánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov obce. PHRSR vytvára predpoklady pre rozvoj územia, cieľom je získať optimálne urbanistické riešenie územia s doriešením existujúcich územno-technických podmienok a väzieb pre nové plánované využitie. Účelom je teda navrhnuť plnohodnotnú časť obce s vytvorením plôch pre rozvoj bývania a rekreácie. PHRSR rieši problémy v oblasti rozšírenia dopravy a technickej infraštruktúry na základe požiadaviek na novú výstavbu. Význam bude mať doprava z titulu služieb obyvateľstva obce v oblasti dochádzky do obce za špecifickými službami prevádzok lokalizovaných v obci. Regionálne územné vzťahy v regióne vytvárajú tlak aj na zvýšenie kvality prepojení susediacich obcí. Tento zámer pozitívne zmení kvalitu prepravných vzťahov, čo bude mať pozitívny, odľahčujúci efekt na jestvujúcej komunikačnej sieti a podporí tak udržateľnosť rozvoja v subtlých priestorových podmienkach sídla. Návrhy sa týkajú tak prietahov ciest 2 a 3. triedy obmedzením tranzitu nákladnej automobilovej dopravy, ako aj z hľadiska pobytu ľudí vo verejnom priestore miestnych ulíc doplnením sústavy cyklistických cestičiek a chodníkov pri hlavných komunikáciách, zmenami kategórií MK na obytné ulice a pripojením obce na regionálne a nadregionálne cyklistické ťahy spojené s krajinou štruktúrou. PHRSR počíta s nárastom počtu obyvateľov, čo bude popri intenzifikácii znamenať aj zväčšenie súčasnej zastavanej plochy obce s novými MK tak, aby ich riešenie prispelo k zvýšeniu kvality bývania: odstupy novej zástavby bývania za OP, situovanie nových funkcií vybavenosti a výroby pozdĺž dopravnej kostry, naopak zvýšenie podielu MK najnižších funkcií v prospech bytových funkcií miestnych ulíc.

#### Počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti

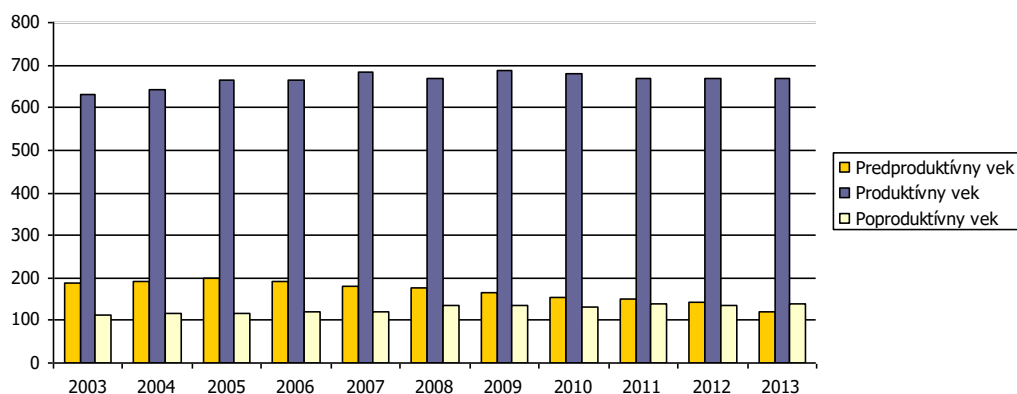
Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 24,32 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 35,63 %. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 5,69 %.

| Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |
|---------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
|                                                         | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 |
| Predproduktívny vek                                     | 188  | 191  | 198  | 192  | 180  | 176  | 164  | 154  | 151  | 141  | 121  |

|                   |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |
|-------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| Produktívny vek   | 632 | 642 | 665 | 663 | 682 | 670 | 686 | 680 | 668 | 669 | 668 |
| Poproduktívny vek | 111 | 117 | 116 | 121 | 120 | 134 | 137 | 133 | 139 | 137 | 138 |

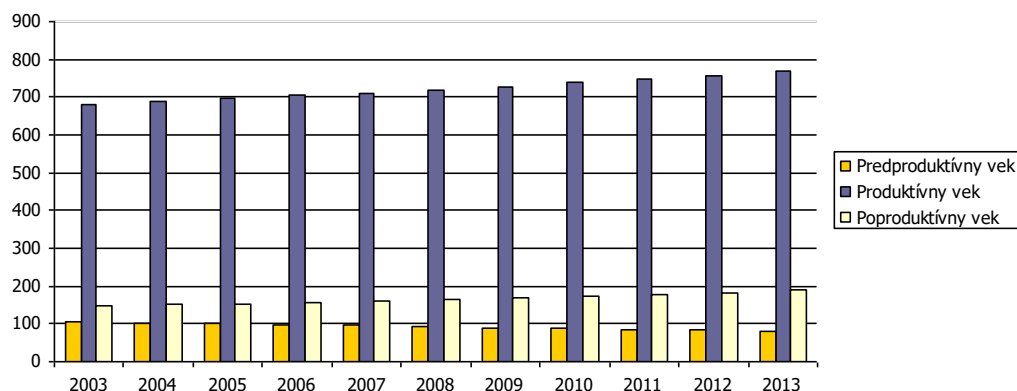
Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

#### Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období



Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine produktívneho veku a poproduktívneho veku.

#### Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025



Do roku 2025 sa predpokladá rovnako nárast obyvateľov vo vekovej skupine produktívneho veku a poproduktívneho veku.

#### Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

|                     | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Predproduktívny vek | 105  | 100  | 100  | 98   | 95   | 93   | 91   | 88   | 86   | 84   | 81   |
| Produktívny vek     | 681  | 690  | 699  | 706  | 711  | 717  | 728  | 738  | 748  | 758  | 770  |
| Poproduktívny vek   | 148  | 150  | 153  | 157  | 160  | 164  | 168  | 173  | 178  | 183  | 189  |

#### Prognózy

##### Deti predškolského veku

#### Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4

|                  | 2015 | 2016 | 2017 | 2018  | 2019         | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025  |
|------------------|------|------|------|-------|--------------|------|------|------|------|------|-------|
| 0                | 4    | 4    | 4    | 4     | 4            | 4    | 3    | 3    | 3    | 3    | 3     |
| 1-4              | 28   | 27   | 27   | 26    | 26           | 25   | 24   | 24   | 23   | 23   | 22    |
| 0 – priem. Index |      |      |      | 0,983 | % nárast – 0 |      |      |      |      |      | -16,1 |

|                                       |       |                |       |
|---------------------------------------|-------|----------------|-------|
| 1-4 priem. Index                      | 0,977 | % nárast 1 – 4 | -20,5 |
| Abs. nárast                           |       |                | -6    |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2015 |       |                | 3,395 |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2025 |       |                | 2,444 |

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal poklesnúť počet detí do 1 roka o 16,1 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet klesnúť o 20,5 %. V priemere by mal klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 3,395 %, do roku 2025 by mal tento podiel klesnúť na 2,444 %. Pokles by nemal byť významný a teda pravdepodobne nebude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

#### Veková skupina 5 – 14

| Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 5-14 |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      |       |
|--------------------------------------------------------|------|------|------|-------|------------------|------|------|------|------|------|-------|
|                                                        | 2015 | 2016 | 2017 | 2018  | 2019             | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025  |
| 5-9                                                    | 32   | 30   | 29   | 29    | 28               | 27   | 26   | 25   | 24   | 24   | 23    |
| 10-14                                                  | 41   | 40   | 40   | 39    | 38               | 37   | 37   | 36   | 35   | 34   | 33    |
| 5-9 – pr. Index                                        |      |      |      | 0,966 | % nárast 5 - 9   |      |      |      |      |      | -29,0 |
| 10-14 pr. Index                                        |      |      |      | 0,979 | % nárast 10 - 14 |      |      |      |      |      | -19,5 |
| Abs. nárast                                            |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | -17   |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2015                  |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | 7,851 |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2025                  |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | 5,389 |

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá pokles. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku klesnúť o 17. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí klesnúť o 29 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal ale klesnúť na 5,389 %. Obec v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania. Základná škola v obci ne je zriadená. Ak sa doterajší trend zachová, nebude ani v budúcnosti nevyhnutné takéto zariadenia zriaďovať.

#### Veková skupina 15 – 19

| Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 15-19 |      |      |      |       |                |      |      |      |      |      |       |
|---------------------------------------------------------|------|------|------|-------|----------------|------|------|------|------|------|-------|
|                                                         | 2015 | 2016 | 2017 | 2018  | 2019           | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025  |
| 15-19                                                   | 54   | 52   | 50   | 48    | 46             | 44   | 42   | 41   | 39   | 38   | 36    |
| 15-19 – pr. Index                                       |      |      |      | 0,962 | % nárast 15-19 |      |      |      |      |      | -32,3 |
| Abs. nárast                                             |      |      |      |       |                |      |      |      |      |      | -17   |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2015                   |      |      |      |       |                |      |      |      |      |      | 5,739 |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2025                   |      |      |      |       |                |      |      |      |      |      | 3,496 |

Veková skupina je spotrebiteľom služieb vzdelávania – stredoškolský stupeň, ako aj záujmovej činnosti. V prípade, že sa doterajší trend vývoja zachová, predpokladá sa pokles počtu obyvateľov. Podiel na celkovom počte obyvateľov by mal klesnúť do roku 2025 na 3,496 %. Vysoký podiel odlivu obyvateľov v tomto veku môže čiastočne súvisieť s migráciou za pracovnými príležitosťami.

#### Veková skupina 20 – 29

| Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 20-29 |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      |       |
|---------------------------------------------------------|------|------|------|-------|------------------|------|------|------|------|------|-------|
|                                                         | 2015 | 2016 | 2017 | 2018  | 2019             | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025  |
| 20-24                                                   | 57   | 56   | 55   | 54    | 53               | 52   | 51   | 50   | 48   | 47   | 46    |
| 25-29                                                   | 74   | 77   | 78   | 80    | 82               | 84   | 86   | 88   | 90   | 92   | 94    |
| 20-24 - pr. Index                                       |      |      |      | 0,979 | % nárast – 20-24 |      |      |      |      |      | -19,2 |
| 25-29 - pr. Index                                       |      |      |      | 1,024 | % nárast 25 – 29 |      |      |      |      |      | 26,8  |
| Abs. nárast                                             |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | 9     |

|                                       |        |
|---------------------------------------|--------|
| % z celkového počtu obyvateľov - 2015 | 14,058 |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2025 | 13,487 |

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový nárast o 9 obyvateľov. Celkovo 19,2 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % nárast o 26,8 %. Táto skupina je spotrebiteľov bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

#### Veková skupina 30 – 44

| Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 30-44 |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      |        |
|---------------------------------------------------------|------|------|------|-------|------------------|------|------|------|------|------|--------|
|                                                         | 2015 | 2016 | 2017 | 2018  | 2019             | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025   |
| 30-34                                                   | 62   | 60   | 58   | 56    | 54               | 52   | 50   | 48   | 46   | 44   | 43     |
| 35-39                                                   | 78   | 77   | 76   | 75    | 73               | 72   | 71   | 70   | 69   | 68   | 68     |
| 40-44                                                   | 88   | 90   | 93   | 95    | 98               | 100  | 103  | 106  | 109  | 112  | 115    |
| 30-34 - pr. Index                                       |      |      |      | 0,963 | % nárast – 30-34 |      |      |      |      |      | -31,3  |
| 35-39 - pr. Index                                       |      |      |      | 0,986 | % nárast – 35-39 |      |      |      |      |      | -13,2  |
| 40-44 - pr. Index                                       |      |      |      | 1,028 | % nárast 40 – 44 |      |      |      |      |      | 31,2   |
| Abs. nárast                                             |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | -2     |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2015                   |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | 24,342 |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2025                   |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | 21,668 |

Vekové skupiny od 30 do 44 rokov predpokladajú heterogénny vývoj. V skupine od 30 – 34 sa predpokladá pokles o 31,3 %. Nárast sa predpokladá v skupine od 40 – 44 rokov. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb. Nižšie vekové skupiny tiež preferujú možnosti aktívneho trávenia voľného času. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov v tejto vekovej skupine klesnúť o 2. Kým v roku 2015 sa predpokladá celkový podiel na 24,342 %, do roku 2025 by tento podiel mal klesnúť na 21,668 %.

#### Veková skupina 45 – 59

| Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 45-59 |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      |        |
|---------------------------------------------------------|------|------|------|-------|------------------|------|------|------|------|------|--------|
|                                                         | 2015 | 2016 | 2017 | 2018  | 2019             | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025   |
| 45-49                                                   | 82   | 89   | 97   | 102   | 105              | 108  | 115  | 120  | 126  | 131  | 136    |
| 50-54                                                   | 49   | 47   | 45   | 43    | 41               | 40   | 38   | 36   | 35   | 33   | 32     |
| 55-59                                                   | 74   | 76   | 79   | 82    | 84               | 87   | 90   | 93   | 96   | 100  | 103    |
| 45-49 – pr. Index                                       |      |      |      | 1,051 | % nárast - 45-49 |      |      |      |      |      | 64,7   |
| 50-54 - pr. Index                                       |      |      |      | 0,956 | % nárast - 50-54 |      |      |      |      |      | -35,9  |
| 55-59 - pr. Index                                       |      |      |      | 1,034 | % nárast - 55-59 |      |      |      |      |      | 39,7   |
| Abs. nárast                                             |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | 65     |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2015                   |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | 21,993 |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2025                   |      |      |      |       |                  |      |      |      |      |      | 26,015 |

Vo vekových skupinách od 45 do 59 rokov sa predpokladá najvyšší nárast v skupine 45 – 49, pokles od 50 – 54, ktoré predstavujú rizikové skupiny na trhu práce. V skupine od 55 – 59 sa predpokladá nárast o 39,7 %. V absolútnom vyjadrení by mal narásť počet obyvateľov o 65. Celkový podiel na počte obyvateľov by mal činiť 26,015 %. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb, ako aj zdravotníckych služieb, kultúry a športu.

#### Veková skupina 60 –

| Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 + |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |
|--------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
|                                                        | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
| 60-64                                                  | 63   | 66   | 69   | 72   | 75   | 78   | 82   | 85   | 89   | 93   | 97   |
| 65-69                                                  | 44   | 43   | 42   | 41   | 40   | 39   | 39   | 38   | 37   | 36   | 35   |
| 70-74                                                  | 57   | 59   | 62   | 65   | 68   | 71   | 73   | 76   | 79   | 82   | 84   |

|                                       |                      |    |    |    |    |    |    |    |    |    |        |
|---------------------------------------|----------------------|----|----|----|----|----|----|----|----|----|--------|
| 75-79                                 | 26                   | 27 | 29 | 31 | 33 | 35 | 37 | 39 | 41 | 44 | 46     |
| 80-84                                 | 11                   | 10 | 9  | 8  | 7  | 6  | 6  | 5  | 5  | 4  | 4      |
| 85-89                                 | 9                    | 9  | 9  | 9  | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10     |
| 90-94                                 | 1                    | 2  | 2  | 2  | 3  | 4  | 4  | 5  | 6  | 7  | 9      |
| 95-99                                 | 0                    | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0      |
| 100+                                  | 0                    | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0  | 0      |
| 60+ – pr. Index                       | 1,031 % nárast – 60+ |    |    |    |    |    |    |    |    |    | 35,2   |
| Abs. nárast                           |                      |    |    |    |    |    |    |    |    |    | 74     |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2015 |                      |    |    |    |    |    |    |    |    |    | 22,622 |
| % z celkového počtu obyvateľov - 2025 |                      |    |    |    |    |    |    |    |    |    | 27,500 |

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 35,2 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 27,500 %. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 74 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by mala obec zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

**Návrh rozvoja bývania** v obci je riešený nasledovnými postupmi :

- a. **priebežným skvalitňovaním súčasného bytového fondu** – z vlastnej iniciatívy vlastníkov domov a bytov, využitie rezerv, ktoré predstavuje neobývaný, resp. prechodne obývaný domový a bytový fond v súlade so stanovenými podmienkami,
- b. **dostavbou voľných prelúk – funkčné plochy** v rámci súčasnej uličnej rodinnej zástavby na pozemkoch v zastavanom území obce, využitím dopravne prístupných záhrad v zastavanom území obce.
- c. **návrhom nových lokalít bytových budov (ktoré nezasahujú do chránených území)**

Na základe zhodnotenia územnotechnických daností navrhuje rozvoj bývania na disponibilných plochách v zastavanom území obce a na nových lokalitách. Žiadne tieto plochy nezasahujú do území so zvýšenou potrebou ochrany.

### Sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti

Plánovaný rozvoj obce posilní miestne hospodárstvo a zabezpečí jeho diverzifikáciu aj smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam. Aj keď pre výrobu nie sú vymedzené nové plochy, výrobné aktivity sa môžu koncentrovať v existujúcich výrobných areáloch, ktoré majú dostatočné rezervy pre intenzifikáciu. V súvislosti s predpokladom rastu počtu obyvateľov sa navrhuje dobudovanie občianskej vybavenosti a jej koncentrácia v hlavnom uzlovom priestore, definovanom ako centrálna zóna obce. Týmto opatrením sa zabezpečí optimálna pešia dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti celoobecného významu pre všetkých obyvateľov. Regulačné podmienky však umožňujú umiestňovať drobné prevádzky obchodu a služieb (do istého rozsahu zastavaných plôch) aj v iných častiach obce. Zvýšenie kvality a spektra sociálnych služieb prinesú návrhy v oblasti nekomerčnej občianskej vybavenosti. Odporúča sa postupne uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu verejných budov.

Pre rozvoj predškolskej výchovy sa navrhuje orientácia na zvyšovanie kvalitatívneho štandardu existujúceho zariadenia, na dobudovanie a zlepšovanie existujúceho stavu materiálno-technickej základne, zvyšovanie estetickej úrovne priestorov, vylepšovanie materiálneho vybavenia materskej školy modernými učebnými pomôckami, zvyšovanie úrovne špeciálnych učebných výpočtovej techniky a sústavne zdokonaľovanie technického vybavenia. Pre zlepšenie telovýchovných aktivít je navrhnuté doplniť súčasné vybavenie materskej školy. Predpokladá sa tiež: Výstavba športovej infraštruktúry, výstavba malej športovej haly a detského ihriska. V oblasti kultúry sa pre obyvateľov navrhuje rekonštrukcia budovy združeného objektu Pohoda, výstavba novej budovy domu kultúry a riešenie vonkajšieho priestoru na úroveň zodpovedajúcu významu a hodnote centrálnej zóny s väzbou na námestie a ťažiskové funkcie sídla.

Počíta sa tiež s revitalizáciou verejných priestranstiev v centrálnej zóne obce, s výsadbou zelene a s výstavbou rozptylových plôch a chodníkov, doplnením detských atrakcií. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a k zdravému patriotizmu. Rozšírenie športového areálu a vytvorenie ďalších možností pre oddychové a

voľnočasové aktivity obyvateľov, rekreáciu v krajine bude mať pozitívne sociálne dopady. Pre rôzne obecné podujatia, kultúrno-spoločenské a rekreačno-oddychové obecné aktivity v prírodnom prostredí sa navrhuje využívať novo navrhovanú športovo-rekreačnú a oddychovú prírodnú plochu.

Priamy pozitívny vplyv na zdravotný stav obyvateľov bude mať rozvoj športovej infraštruktúry. Navrhované je skvalitnenie vybavenia súčasného futbalového areálu na úroveň viacúčelového športového centra obce.

Nárastom nových obyvateľov obce je potrebné v PHRSR počítať aj so skvalitnením a zlepšením dostupnosti zdravotnej starostlivosti. Pre obyvateľov obce v súčasnosti nie je priamo v obci poskytovaná primárna zdravotnícka starostlivosť. Tá je zabezpečená v zariadení zdravotného strediska v obci Pliešovce. Primárna zdravotnícka starostlivosť bude do budúcnosti smerovať k zvyšovaniu kvality zdravotníckych zariadení, pomôcok, diagnostických prístrojov a pod. pre všetky skupiny obyvateľov, na čo je v súčasnom zariadení dostatok disponibilného priestoru.

PHRSR predpokladá zvýšenie stavebnej aktivity v obci. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

V nevyužívaných disponibilných budovách a alternatívne v rámci podružných centier nových rozvojových zón bývania sa navrhuje umiestniť obecné klubové zariadenie pre denný pobyt miestnych seniorov dôchodcov s možnosťou komplexného vybavenia s programom.

#### **Prijateľnosť činnosti, narušenie pohody a kvality života**

Z hľadiska obyvateľstva realizáciu objektov podľa PHRSR obce možno hodnotiť pozitívne, nakoľko sa rozšíri ponuka bývania, pracovných miest a služieb. Vhodnými stavebnými a vegetačnými úpravami sa vytvoria esteticky pôsobivé prvky, čo pozitívne ovplyvní obraz obce a zvýši jej návštevnosť. Možné negatívne pôsobenie pri výstavbe na obyvateľstvo je nepriame prostredníctvom znečistenia ovzdušia, vznikom a nakladaním s odpadmi a hlukom z automobilov. Zaťaženie obyvateľstva znečistením ovzdušia je predovšetkým z vykurovania objektov a z výfukových plynov osobných automobilov. Možno predpokladať, že najvyššie koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí objektov budú nižšie, ako sú príslušné limity. Výstavba nesmie ovplyvniť znečistenie ovzdušia jeho okolia nad prípustnú mieru a tým aj zdravotný stav obyvateľstva ani pri najnepriaznivejších podmienkach. Hygienické požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí stanovuje orgán na ochranu zdravia. Podľa predpisu, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Znečistené ovzdušie, najmä v dôsledku silného emisno - imisného zaťaženia zo zdrojov znečisťovania, je potenciálnou hrozbou pre zdravie obyvateľstva. Nepriaznivo na obyvateľstvo vplyva poľnohospodárska výroba a to používaním agrochemikálií, prašnosťou a živočíšnou výrobou (zaťažuje územie najmä pachmi). Podzemné vody sa môžu stať pri lokálnych zdrojoch jedným zo závažných rizikových faktorov zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu, že znečisťujúce látky vyskytujúce sa vo vode pôsobia toxicky na živé organizmy. Strategický dokument nezvyšuje funkčné plochy pre poľnohospodársku výrobu. Zdrojmi hluku na území obce je automobilová doprava. V PHRSR je cieľom skvalitňovať a rozširovať dopravnú a technickú infraštruktúru na základe požiadaviek na novú výstavbu. Dopravná dostupnosť jednotlivých územných obvodov bude umožnená po jestvujúcich a taktiež novo navrhovaných pozemných komunikáciách komunikačného systému obce.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.

#### **Lokality NATURA 2000**

Do katastra obce zasahuje lokalita NATURA 2000.

Na území katastra obce Sása sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené.

Prevažná časť riešeného územia patrí do 1. stupňa ochrany – všeobecná ochrana v zmysle §12 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení. Do riešeného územia okrajovo zasahuje maloplošné chránené územie Gavurky – Chránený areál, ktorý bol vyhlásený vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 3/2012 z 10. apríla 2012. Územia CHA má výmeru 68,4214 ha. Toto územie je vyhlásené z dôvodu ochrany biotopu európskeho významu 6510 – nížinné a podhorské kosné lúky a chránených druhov hmyzu, vtáctva, z cicavcov predovšetkým stromových – dutinových netopierov, ktoré sa viažu na dominujúcu vegetáciu územia – rozvolnený dubový háj nelesného charakteru. Územie je súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „Výnos“) bolo predmetné CHÚ zaradené do návrhu území európskeho významu pod označením SKUEV0201 Gavurky. Pre CHA Gavurky platí štvrtý stupeň ochrany.

|                      |                     |
|----------------------|---------------------|
| Názov :              | Gavurky             |
| Kód územia :         | SKUEV0201           |
| Kraj :               | BANSKOBYSŤICKÝ KRAJ |
| Rozloha :            | 68,42 ha            |
| Správca územia :     | CHKO Pol'ana        |
| Katastrálne územia : | Dobrá Niva<br>Sása  |

### **Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany**

6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

### **Druhy, ktoré sú predmetom ochrany**

kunka žltobruchá *Bombina variegata*  
roháč obyčajný *Lucanus cervus*  
netopier veľkouchý *Myotis bechsteini*  
uchaňa čierna *Barbastella barbastellus*  
netopier obyčajný *Myotis myotis*  
pižmovec hnedý *\*Osmoderma eremita*  
fuzáč veľký *Cerambyx cerdo*  
sysel' pasienkový *Spermophilus citellus*  
kováčik fialový *Limoniscus violaceus*

### **Navrhované manažmentové opatrenia**

Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka),  
Extenzívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka),  
Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny

### **Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území**

Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery

### **Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia**

Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery

Z veľkoplošných chránených území sa na území katastra obce nachádzajú:

Chránené biotopy európskeho významu:

- Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510
- Lk 5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430

Chránené biotopy národného významu:

- Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky
- Lk 6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
- Lk 7 Psiarkové aluviálne lúky (ÚPO Sása, 2014, s.28-29).

PHRSR obce Sása nebude mať negatívny vplyv na chránené územia. V PHRSR sú plne rešpektované všetky prvky územného systému ekologickej stability regionálnej a nadregionálnej úrovne (RÚSES). Pri umiestňovaní novej zástavby, najmä plôch pre bývanie, boli zohľadňované pásma hygienickej ochrany, resp. ochranné pásma existujúcich stavieb a činností, ktoré predstavujú zóny ich vplyvu na prostredie:

- ochranné pásmo cintorínov
- ochranné pásmo čistiarnie odpadových vôd
- pásmo hygienickej ochrany areálu PD
- ochranné, prístupové pásmo vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, potrubia vysokotlakového a strednotlakového plynovodu, regulačné stanice, potrubia vodovodu a kanalizácie
- ochranné pásma ciest II a III. triedy (platia mimo zastavaného územia)

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu.

Uplatnenie dokumentu nepredstavuje riziká z hľadiska životného prostredia.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

Vzhľadom na polohu v území, charakter a rozsah návrhu tento nevyvolá žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

#### **IV. Dotknuté subjekty**

1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení.

- obyvatelia obce Sása
- fyzické a právnické osoby podieľajúce sa na využívaní územia obce
- združenia pôsobiace v obci

2. Zoznam dotknutých subjektov.

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Ministerstvo obrany SR, Sekcia ekonomiky, národný riaditeľ pre infraštruktúru, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Nám Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Zvolen, Oddelenie územného plánovania,
- Banskobystrický samosprávny kraj
- Regionálna správa ciest NRSK,
- Okresný úrad Zvolen, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Zvolen, Pozemkový a lesný odbor,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva
- Okresný úrad, Oddelenie civilnej ochrany a krízového riadenia,
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
- Okresný úrad, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava 11
- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
- Stredoslovenská energetika, a.s.,
- Slovenská elektrizačná prenosná sústava, a.s., Mlynské Nivy 59/A, 824 84 Bratislava
- Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia a.s., Mlynské nivy 44, 821 09 Bratislava
- Eustream, a.s., Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava
- Slovak Telecom, Karadžičova 10, 825 13 Bratislava
- Orange Slovensko, Prievozska 6/A, 821 09 Bratislava
- Telefónica O2 Slovakia s.r.o., Einsteinova 24, 851 01 Bratislava
- Obec Pliešovce
- Obec Dobrá Niva
- Obec Babiná
- Obec Pliešovce

3. Dotknuté susedné štáty.

PHRSR obce Sása nezasahuje do záujmového územia a pôsobnosti iných štátov.

## V. Doplňujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu).

Pôsobnosť strategického dokumentu vymedzujú nasledujúce mapové podklady.



2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu.

PHRSR obce Sása integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Sása 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na pôvodný PHRSR obce 2007 - 2013, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+. Pri spracovaní strategického dokumentu sa vychádzalo z podkladov (dotazníkový prieskum), kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách.

## VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Sása, 29.7.2015

## VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia.

Starostka obce: Iveta Hladká, Adresa: Obecný úrad Sása, Námestie SNP 329/1, 962 62 Sása

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka.

.....  
starostka obce

.....  
pečiatka